

Brussel, 13 mei 2024
(OR. en)

9769/24

JEUN 104
SOC 348
FREMP 235
ONU 62
EDUC 162

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de Europese en internationale beleidsagenda's betreffende kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen

De delegaties vinden in de bijlage de in hoofde genoemde conclusies, die de Raad (Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport) heeft goedgekeurd tijdens zijn zitting van 13-14 mei 2024.

Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de Europese en internationale beleidsagenda's betreffende kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen

DE RAAD EN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE LIDSTATEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

HERINNEREND AAN HETGEEN VOLGT:

1. De waarden waarop de Europese Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot een minderheid behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving waarin pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen centraal staan en de solidariteit tussen generaties gewaarborgd wordt¹;
2. Discriminatie van het kind of zijn of haar ouders of wettelijke voogden, ongeacht op welke grond, zoals geslacht², ras, huidskleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een minderheid, vermogen, geboorte, handicap, leeftijd, seksuele gerichtheid of genderidentiteit, is verboden. Voor specifieke groepen kinderen is er sprake van bijzondere kwetsbaarheden – zij kunnen te maken krijgen met sociaal-economische uitsluiting en discriminatie;

¹ Artikel 2 en artikel 3, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

² Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft geoordeeld dat de reikwijdte van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen niet kan worden beperkt tot het verbieden van discriminatie verband houdend met het behoren tot het ene dan wel het andere geslacht. Gelet op zijn doelstelling en op de aard van de rechten die het beoogt te beschermen, geldt het beginsel ook voor discriminatie die berust op de geslachtsverandering van een persoon. Zie overweging 3 van Richtlijn 2006/54/EG. Gelet op de werkingssfeer van de richtlijn is deze bepaling alleen relevant voor de ouder of de wettelijke voogd van het kind.

3. Het is een doel van de Europese Unie om de rechten van het kind te beschermen. Bij alle acties die betrekking hebben op kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, moeten de belangen van het kind voorop staan. Kinderen hebben recht op de bescherming en de zorg die nodig zijn voor hun welzijn. Ze hebben ook het recht om hun mening vrij te uiten. Aan hun mening in hen betreffende aangelegenheden wordt in overeenstemming met hun leeftijd en maturiteit passend belang gehecht³;
4. Er zijn maatregelen van de Europese Unie nodig om de participatie van jongeren in het democratisch leven in Europa aan te moedigen;
5. De EU-strategie voor de rechten van het kind heeft tot doel kinderen in de Europese Unie en in de hele wereld het best mogelijke leven te bieden. De strategie steunt de ontwikkeling, bescherming en bevordering van de kinderrechten in de EU en op mondiaal niveau, en bevordert en verbetert de inclusieve en systematische participatie van kinderen op lokaal, regionaal, nationaal en EU-niveau, onder meer via een nieuw EU-platform voor kinderp participatie. De strategie weerspiegelt de rechten en de rol van kinderen in onze samenleving en geeft kinderen en hun belangen binnen het EU-beleid een centrale plaats, met name door het belang te benadrukken van een grotere deelname van kinderen aan het politieke en democratische leven⁴;

³ Artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 24 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

⁴ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "EU-strategie voor de rechten van het kind", COM(2021) 142 final, blz. 1. Om de doelstellingen van de strategie te verwezenlijken, zal de Commissie ervoor zorgen dat bij alle relevante beleidsmaatregelen, wetgeving en financieringsprogramma's rekening wordt gehouden met de kinderrechten. Dit maakt deel uit van inspanningen om op het gebied van de EU-beleidsvorming een kindvriendelijke cultuur tot stand te brengen en zal worden ondersteund door opleiding en capaciteitsopbouw voor het EU-personeel en versterkte interne regie door het team van de coördinator van de Commissie voor de rechten van het kind. Er zal een mainstream-checklist voor kinderrechten worden ontwikkeld. Zie voor meer informatie Aanbeveling (EU) 2021/1004 van de Raad van 14 juni 2021 tot instelling van een Europese kindergarantie.

6. De EU-strategie voor jongeren 2019-2027, die de deelname van jongeren aan het democratische leven bevordert en sociale en maatschappelijke betrokkenheid ondersteunt, heeft tot doel ervoor te zorgen dat alle jongeren over de nodige middelen beschikken om te participeren in de samenleving. De 11 Europese jongerendoelstellingen – die integraal deel uitmaken van de strategie – zijn relevant voor deze conclusies, en dat geldt met name voor doelstelling nr. 9, “Ruimte en participatie voor iedereen”, die erop is gericht de democratische participatie en de autonomie van jongeren te versterken en te voorzien in speciale ruimtes voor jongeren op alle gebieden van de samenleving;
7. In Aanbeveling (EU) 2021/1004 van de Raad van 14 juni 2021 tot instelling van een Europese kindergarantie wordt de lidstaten aanbevolen ervoor te zorgen dat kinderen in nood⁵ daadwerkelijke en gratis toegang hebben tot hoogwaardige voor- en vroegschoolse educatie en opvang, onderwijs en schoolgerelateerde activiteiten, tot ten minste één gezonde maaltijd per schooldag en tot gezondheidszorg, alsook daadwerkelijke toegang tot gezonde voeding en adequate huisvesting. Alle lidstaten hebben nationale actieplannen opgesteld ter uitvoering van deze aanbeveling;
8. De Europese verklaring over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium bevat beginselen en toezeggingen inzake de bescherming en empowerment van kinderen en jongeren in de digitale omgeving⁶;

⁵ Kinderen in nood zijn personen jonger dan 18 jaar die met armoede of sociale uitsluiting worden bedreigd, zie artikel 3, punt a), van de aanbeveling.

⁶ Gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium (2023/C 23/01).

9. De Europese strategie voor een beter internet voor kinderen (BIK+) en de digitaaldienstenverordening zijn essentiële bouwstenen om kinderen, hun geestelijke gezondheid en hun welzijn online te beschermen, te versterken en te respecteren, onder meer via initiatieven die erop zijn gericht hen bewust te maken van hun rechten.
10. In de conclusies van de Raad over de EU-strategie voor de rechten van het kind⁷ wordt het initiatief van de Commissie verwelkomd om het perspectief van kinderrechten te integreren in alle relevante beleidsmaatregelen, wetgeving en financieringsprogramma's van de EU, wordt het belang benadrukt van een grotere deelname van kinderen aan het politieke en democratische leven op lokaal, nationaal en EU-niveau, onder meer door nieuwe mechanismen voor zinvolle, inclusieve en veilige participatie van kinderen in te stellen en bestaande mechanismen ter zake te ondersteunen en door gelijke participatie van kinderen zonder enige vorm van discriminatie te bevorderen, en wordt opnieuw gesteld dat het belangrijk is om bij de bescherming en bevordering van de rechten van kinderen in de EU en de rest van de wereld inspanningen te bundelen met internationale organisaties, met name de Raad van Europa en de Verenigde Naties;
11. De conclusies van de Raad over de Europese en internationale beleidsagenda's betreffende kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen roepen de lidstaten op samen te werken en een actieve rol te spelen op de genoemde terreinen, ook in toekomstige internationale bijeenkomsten op deskundigen- en ministerieel niveau waar de rechten van het kind aan bod komen⁸;

⁷ Conclusies van de Raad van 9 juni 2022 over de EU-strategie voor de rechten van het kind (10024/22).

⁸ Conclusies van de Raad van 19 november 2010 over de Europese en internationale beleidsagenda's betreffende kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen (2010/C 326/01).

12. Het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind (VRK), de facultatieve protocollen daarbij en de algemene commentaren van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind vormen het fundamentele verdrag waarin de burgerlijke, politieke, economische, sociale, gezondheids- en culturele rechten van kinderen zijn vastgelegd, en de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN streeft ernaar een stimulerende omgeving voor kinderen en jongeren tot stand te brengen, opdat zij hun rechten en talenten ten volle kunnen uitoefenen;
13. In de strategie van de Raad van Europa voor de rechten van het kind 2022-2027 wordt een transversale aanpak gehanteerd en wordt nader ingegaan op de vele en vaak onderling samenhangende uitdagingen waarmee kinderen en degenen die hun rechten beschermen, worden geconfronteerd, op het versterken van de rol van kinderen en van hun recht om te worden gehoord en invloed uit te oefenen op beslissingen van volwassenen, en op de interdisciplinaire en institutionele reacties die nodig zijn om doeltreffend op te treden. De strategie is erop gericht synergieën tot stand te brengen met prioriteiten en acties die zijn voorgesteld in andere strategieën en actieplannen van de Raad van Europa, zoals de strategie voor de jeugdsector 2030, en met de EU, met name de EU-strategie voor de rechten van het kind⁹;
14. In de strategie van de Raad van Europa voor de jeugdsector 2030 wordt gesteld dat die sector ernaar moet streven dat jongeren in heel Europa de kernwaarden van de Raad van Europa op het gebied van mensenrechten, democratie en de rechtsstaat actief kunnen handhaven, verdedigen en bevorderen en ervan kunnen profiteren, met name door de toegang van jongeren tot rechten te versterken, hun kennis te verdiepen en hun deelname te verbreden. De strategie erkent het belang van het bereiken van samenhang en synergie met de werkzaamheden van alle internationale actoren die zich met jeugdzaken bezighouden, met name de Europese Unie en de Verenigde Naties¹⁰;

⁹ De strategie van de Raad van Europa voor de rechten van het kind 2022-2027 (blz. 10 en 5, 13, 27, 33, 39, 50).

¹⁰ Resolutie CM/Res(2020)2 van het Comité van Ministers over de strategie voor de jeugdsector 2030 (blz. 13-14).

15. In de onderwijsstrategie 2024-2030 van de Raad van Europa staat dat zijn algemene langetermijnvisie erin bestaat dat alle lerenden hun rechten als actieve burgers in de Europese democratische samenlevingen ten volle zullen kunnen uitoefenen. Deze langetermijnvisie zal in samenwerking met de lidstaten worden verwezenlijkt via een programma ter verbetering van de kwaliteit en de toegankelijkheid van het onderwijs om de verwerving van kennis en competenties voor het leven in democratische samenlevingen te bevorderen en te zorgen voor gelijke kansen voor alle lerenden;

ERKENNENDE HETGEEN VOLGT:

16. Sinds 2010 is er aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de erkenning en bevordering van de rechten en het welzijn van kinderen en jongeren, zowel binnen Europa als wereldwijd. Er zijn internationale overeenkomsten en verbintenissen aangenomen die erop gericht zijn het leven van kinderen en jongeren te verbeteren. Vermeldenswaardige voorbeelden zijn: de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties, de eerste alomvattende EU-strategie voor de rechten van het kind, de EU-strategie voor jongeren 2019-2027 en de aanzienlijke bijdragen en hulpmiddelen die de Raad van Europa op het gebied van jongerenrechten en jongerenparticipatie heeft verstrekt, zoals Aanbeveling CM/Rec(2016)7 over de toegang van jongeren tot rechten;
17. Kinderen en jongeren in de hele Europese Unie worden geconfronteerd met een veranderende en complexe samenleving¹¹ die te kampen heeft met een reeks nooit eerder geziene ontwikkelingen en uitdagingen: de drievoudige planetaire crisis (klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en vervuiling), de COVID-19-pandemie, de keerzijden van de versnelling van de digitale revolutie, de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, het conflict in het Midden-Oosten, andere conflicten en oorlogen in de wereld, en andere bedreigingen voor de veiligheid. Deze omstandigheden en verschijnselen hebben ook gevolgen voor de geestelijke gezondheid en het welzijn van kinderen en jongeren;

¹¹ “Met bezorgdheid ervan nota nemend, in het licht van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, dat kinderen meer risico lopen dan volwassenen in situaties van gewapend conflict en de nasleep ervan, en bevestigend dat zij moeten worden beschermd, in het bijzonder tegen dienstplicht in en gebruik door het leger of andere strijdkrachten, alsook tegen mensenhandel, illegale adoptie, seksuele uitbuiting en scheiding van hun familie; dat hetzelfde geldt in andere crisis- en noodsituaties die door terrorisme, een volksgezondheids crisis, een economische crisis, klimaatverandering of een natuurramp zijn teweeggebracht.” - Conclusies van de Raad van 9 juni 2022 over de EU-strategie voor de rechten van het kind (10024/22) (blz. 3).

18. Kinderen en jongeren zijn individuele houders van rechten, actoren van verandering en een belangrijke kracht in onze samenleving, zowel nu als in de toekomst. Zij blijven hun bekommernissen onder de aandacht brengen, wat bijdraagt tot positieve veranderingen in de samenleving¹². Kinderen en jongeren, in al hun diversiteit, moeten de kans krijgen op een positieve en actieve manier op te komen voor wat ze belangrijk vinden, en zij moeten daarin worden ondersteund en empowered, zowel in de fysieke als in de digitale omgeving. Zij moeten ruimten krijgen om hun stem en mening te uiten. In navolging van bestaande initiatieven moeten die ruimten worden afgestemd op de specifieke noden en behoeften van doelgroepen, en participeren in die ruimten moet op een zinvolle, inclusieve en veilige manier kunnen. Er moeten nauwe synergieën tot stand worden gebracht om een continuüm van participatie van kinderen en jongeren te waarborgen;
19. De inzet voor de bevordering, bescherming en naleving van de rechten van het kind en voor de bevordering van gelijke en billijke toegang van jongeren tot hun rechten en kansen, moet worden bevestigd en versterkt als centraal onderdeel van het Europese en internationale beleid.

NOTA NEMEND VAN:

20. Het document met de update voor 2023 inzake “De Europese en de internationale beleidsagenda’s betreffende kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen”;
21. Als onderdeel van het pakket voor de verdediging van de democratie: de aanbeveling van de Commissie over het bevorderen van betrokkenheid en effectieve participatie van burgers en maatschappelijke organisaties bij processen voor de vorming van overheidsbeleid¹³, die met name de zinvolle, inclusieve en veilige participatie van kinderen en jongeren zonder enige vorm van discriminatie bevordert, en die de lidstaten ertoe oproept de participatie van kinderen en jongeren in het politiek en democratisch bestel op lokaal, regionaal en nationaal niveau te versterken, ook in landelijke en afgelegen gebieden;

¹² De EU-strategie voor jongeren 2019-2027 (2018/C 456/01); Artikel 51 Onze wereld transformeren: Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling (A/RES/70/1): “Kinderen en jonge vrouwen en mannen zijn cruciale aanjagers van verandering en zullen in de nieuwe doelstellingen een platform vinden om hun oneindige capaciteiten voor activisme in te zetten voor een betere wereld.”

¹³ Aanbeveling van de Commissie over het bevorderen van betrokkenheid en effectieve participatie van burgers en maatschappelijke organisaties bij processen voor de vorming van overheidsbeleid, C(2023) 8627 final, 12.12.2023.

22. De aanbeveling van de Commissie over inclusieve en veerkrachtige verkiezingsprocessen in de Unie en het versterken van het Europese karakter en het efficiënte verloop van de verkiezingen voor het Europees Parlement¹⁴, die gaat over het ondersteunen van jonge burgers bij de uitoefening van hun electorale rechten, zowel als kiezer als als kandidaat, en over het bevorderen van politieke betrokkenheid, met bijzondere aandacht voor jongeren, met name zij die voor het eerst mogen stemmen. Deze ondersteuning kan acties omvatten zoals het bevorderen van burgerschapsvorming, het organiseren van verkiezingssimulaties in scholen, kennistests of kunstwedstrijden over verkiezingen, jeugdvriendelijke communicatiecampagnes, verkiezingsgidsen om kinderen en tieners vertrouwd te maken met het registratie- en stemproces, het aanmoedigen van studenten om verkiezingswaarnemers te worden en peer-to-peerprogramma's;
23. De strategie voor een beter internet voor kinderen (BIK+), die een alomvattende, preventiegerichte benadering waarbij meerdere actoren betrokken zijn ondersteunt, op basis van een veilige, leeftijdsgeschikte digitale omgeving, digitale empowerment en actieve participatie van kinderen, met een prominentere rol voor participatieactiviteiten voor kinderen en jongeren; tevens de digitaledienstenverordening, waarvan de bescherming van kinderen een kerndoelstelling is;
24. De conclusies van de Raad over digitale empowerment¹⁵ waarin de lidstaten wordt verzocht het publiek, met inbegrip van kinderen en jongeren, bewust te maken van het belang van de bescherming van hun privacy en persoonsgegevens in de digitale wereld, en van het recht op toegang tot hun eigen persoonsgegevens, van het recht om te worden vergeten en van hoe privacyinstellingen kunnen worden geconfigureerd en versleuteling kan worden gebruikt. Daarnaast wordt de lidstaten verzocht de nodige maatregelen te nemen om te voorzien in specifieke bescherming en/of digitale vaardigheden die zijn afgestemd op de noden en behoeften van kinderen en jongeren;

¹⁴ Aanbeveling (EU) 2023/2829 van de Commissie van 12 december 2023 over inclusieve en veerkrachtige verkiezingsprocessen in de Unie en het versterken van het Europese karakter en het efficiënte verloop van de verkiezingen voor het Europees Parlement.

¹⁵ Conclusies van de Raad over digitale empowerment ter bescherming en handhaving van de grondrechten in het digitale tijdperk, 14309/23.

25. De resultaten van het expertenseminarie van 21-23 januari 2024 in Leuven en de bijbehorende aanbevelingen voor actie (zie bijlage IV).

BENADRUKKEND:

26. Het cruciale belang van werkzaamheden op het gebied van kinderen, jeugdzaken en kinderrechten, en de rol van jeugdwerk bij de bevordering, ondersteuning, ontwikkeling en verdediging van de rechten van kinderen en jongeren;
27. De noodzaak om kinderrechten en het perspectief van kinderen en jongeren te integreren in alle relevante beleidsterreinen om te zorgen voor een samenhangend, alomvattend en inclusief beleid voor kinderen en jongeren, met name zij die minder kansen hebben¹⁶, zich in de meest kwetsbare situaties bevinden¹⁷, onder wie kinderen of jongeren die een handicap hebben, tot de lhbt¹⁸-gemeenschap behoren of een migratieachtergrond hebben, ontheemd zijn of op de vlucht zijn;
28. De waarde van de actieve betrokkenheid van kinderen en jongeren bij besluiten die hen aangaan, waar relevant ook bij verkiezingen, met erkenning van hun recht om te participeren in aangelegenheden die hen aangaan, in overeenstemming met de beginselen die zijn verankerd in het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind¹⁹, artikel 7 van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, artikel 24, leden 1 en 2, van het Handvest van de grondrechten van de EU, en in overeenstemming met de EU-strategie voor de rechten van het kind en de EU-strategie voor jongeren, met inbegrip van de EU-jongerendialoog.

¹⁶ Algemene Commentaar nr. 4 van het VN-Comité voor de rechten van het kind over de gezondheid en ontwikkeling van adolescenten in het kader van het Verdrag inzake de rechten van het kind.

¹⁷ Resolutie over de resultaten van de 9e cyclus van de EU-jongerendialoog (2023/C 185/04), punt 36, de conclusies van de Raad over het bevorderen van de mainstreaming van jeugdbelangen in de beleidsbesluitvormingsprocessen in de Europese Unie (C/2023/1342) en Algemene Commentaar nr. 12 (2009) van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind over het recht om te worden gehoord.

¹⁸ Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het bevorderen van de mainstreaming van jeugdbelangen in de beleidsbesluitvormingsprocessen van de Europese Unie (C/2023/1342); de strategie voor gelijkheid van lhbtq'ers 2020-2025 (COM(2020) 698 final).

¹⁹ Artikel 12 van het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind.

INGENOMEN MET:

29. De gecoördineerde inspanningen, programma's, initiatieven en instrumenten van de EU, zoals Erasmus+, de versterkte jongerengarantie²⁰, de EU-kindergarantie, het Europees Solidariteitskorps, de Conferentie over de toekomst van Europa (2021-2022), het Europees Jaar van de Jeugd (2022) en de langetermijneffecten daarvan, de EU-jongerendialoog, het EU-netwerk voor de rechten van het kind, het EU-platform voor kinderparticipatie, de jongerenwiki (Youth Wiki), de Europese Jongerensite (European Youth Portal), het portaal Better Internet for Kids (BIK) en de EU-verklaring over digitale rechten en beginselen²¹;
30. De focus van het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden (CERV) (2021-2027) op onder meer het ondersteunen, bevorderen en uitvoeren van integrale beleidsmaatregelen ter bescherming en bevordering van de rechten van het kind²²;
31. De focus van het Erasmus+-programma en beginsel 1 van de Europese pijler van sociale rechten op het belang van kwaliteitsvolle voor- en vroegschoolse educatie en opvang;
32. Het werk van de EU-jongerencoördinator en de coördinator van de Europese Commissie voor de rechten van het kind, en met het werk van de nationale kindergarantiecoördinatoren die belast zijn met de effectieve coördinatie en monitoring van de uitvoering van de aanbeveling inzake de kindergarantie.

²⁰ Aanbeveling van de Raad van 30 oktober 2020 inzake Een brug naar banen – Versterking van de jongerengarantie.

²¹ “Bescherming en empowerment van kinderen en jongeren in de digitale omgeving” in hoofdstuk V “Veiligheid, beveiliging en empowerment” van de gezamenlijke verklaring over digitale rechten en beginselen (2023/C 23/01).

²² Artikel 4 van Verordening (EU) 2021/692 tot vaststelling van het programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden”.

HET VOLGENDE IN AANMERKING NEMEND:

33. Het leven en de toekomstperspectieven van jongeren worden gekenmerkt door de kansen, de steun en de bescherming die zij in de kindertijd krijgen;
34. Een naadloze overgang van kindertijd naar volwassenheid, met name voor jongeren in kwetsbare situaties, moet worden gefaciliteerd met goed onderbouwd beleid en een betere coördinatie tussen de relevante beleidsmaatregelen;
35. In de leeftijdscategorie waar de samenwerking inzake het EU-jeugdbeleid op gericht is, is er een raakvlak tussen kinderen en jongeren, met name tot de leeftijd van 18 jaar;
36. Deze Raadsconclusies hebben tot doel om het bewustzijn te vergroten en mogelijkheden voor te stellen voor een betere samenwerking, coördinatie, informatie en uitwisseling op Europees niveau op de beleidsterreinen die binnen het bereik van de conclusies vallen.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN DERHALVE OM OP DE PASSENDE NIVEAUS, REKENING HOUDEND MET HUN SPECIFIEKE NATIONALE OMSTANDIGHEDEN:

37. Na te denken over de ontwikkeling en uitvoering van nationale strategieën of andere gelijkwaardige geïntegreerde of gecoördineerde beleidsmaatregelen voor de rechten van het kind en jongeren, dan wel om bestaande initiatieven verder uit te werken, en daarbij te streven naar beleidscoherentie tussen de domeinen kinderen, kinderrechten en jeugdzaken, om ertoe te komen dat kinderrechten en het perspectief van kinderen en jongeren over alle relevante beleidsterreinen heen worden gecoördineerd, en tegelijkertijd in te spelen op specifieke leeftijdsgerelateerde behoeften, in het licht van de op kinderrechten gebaseerde aanpak en het relevante EU-acquis;
38. Waar relevant ervoor te zorgen dat de participatie van kinderen en jongeren structureel wordt ingebed in besluitvormingsprocessen die betrekking hebben op kinderen en jongeren door toegankelijke platforms en mechanismen op te zetten die hun actieve deelname bevorderen of door bestaande platforms of mechanismen toegankelijker te maken, door te voorzien in de middelen en ondersteuning die nodig zijn voor de effectieve werking ervan en door ervoor te zorgen dat hun participatie zinvol, inclusief en veilig is;
39. Leeftijds- en handicapinclusieve instrumenten en programma's te bevorderen die erop gericht zijn om de deelname van kinderen en jongeren aan besluitvormingsprocessen op lokaal, regionaal, nationaal en EU-niveau te vergemakkelijken (zoals Erasmus+ Jeugd, met inbegrip van de EU-jongerendialoog, de Europese Jongerensite (European Youth Portal), het platform voor burgerparticipatie en het EU-platform voor kinderpacticipatie);
40. Hun inspanningen op te voeren om alle vormen van geweld tegen kinderen en jongeren te voorkomen en te bestrijden, onder meer door maatregelen te nemen om kinderen en jongeren te beschermen tegen discriminatie op de in punt 2 genoemde gronden, en te zorgen voor een veilige, ondersteunende en inclusieve omgeving voor alle kinderen op school, met name kinderen die tot kwetsbare groepen behoren, met inachtneming van hun individualiteit²³;

²³ EU-strategie voor de rechten van het kind, COM(2021) 142, blz. 7.

41. Kinderen en jongeren, in al hun diversiteit, te informeren en voor te lichten over hun rechten en, waar relevant, verantwoordelijkheden, met inbegrip van de rechten van het EU-burgerschap en, indien van toepassing, het recht van jongeren om aan verkiezingen deel te nemen, toegankelijke kind- en jongerenvriendelijke informatie te verstrekken, hen in staat te stellen om actieve, geïnformeerde burgers te worden die positieve veranderingen binnen en buiten hun gemeenschap kunnen bewerkstelligen; meer bekendheid te geven aan de rechten van kinderen en jongeren om mee te bouwen aan inclusieve samenlevingen.

VERZOEKEN DE EUROPESE COMMISSIE DERHALVE OM OVEREENKOMSTIG HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

42. Synergieën bij de uitvoering tussen de EU-strategie voor de rechten van het kind, de EU-strategie voor jongeren 2019-2027, de BIK+-strategie en mogelijke vervolgstategieën, te versterken door middel van gedeelde prioriteiten en acties, met name via de samenwerking tussen de EU-jongerencoördinator en de coördinator van de Europese Commissie voor de rechten van het kind;
43. Te streven naar de voortzetting van de Europese Jongerensite (European Youth Portal), het EU-platform voor kinderopparticipatie, het platform voor burgerparticipatie en het BIK-platform en naar synergieën daartussen, door informatie, middelen en adequate financiering te verstrekken en nader in te gaan op hoe de voortzetting ervan via de desbetreffende EU-programma's kan inspelen op de specifieke kenmerken en noden en behoeften van kinderen en jongeren;

44. Een standvastig sectoroverschrijdend engagement te behouden voor het waarborgen, beschermen en bevorderen van de rechten en het welzijn van kinderen en jongeren, in al hun diversiteit, zowel offline als online, en ervoor te zorgen dat zij actief deelnemen aan de vormgeving van Europa via de huidige en toekomstige EU-beleidscycli;
45. De voortzetting te beoordelen van de tweejaarlijkse update van het document van 2023 getiteld “De Europese en internationale beleidsagenda’s betreffende kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen”, waar relevant met de steun, betrokkenheid en expertise van het partnerschap tussen de EU en de Raad van Europa inzake jeugdzaken.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN EN DE EUROPESE COMMISSIE DERHALVE OM OP HUN RESPECTIEVE BEVOEGDHEIDSGEBIEDEN EN OP DE PASSENDE NIVEAUS, MET INACHTNEMING VAN HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

46. Te zorgen voor veilige toegang tot ruimten waar kinderen en jongeren op een zinvolle, inclusieve en veilige manier kunnen participeren;
47. De monitoring van de vooruitgang en de evaluatie van het effect van beleid met betrekking tot kinderen, kinderrechten en jeugdzaken te stimuleren, en daarbij gebruik te maken van bestaande mechanismen, indicatoren en benchmarks voor het beoordelen van de effectiviteit van de genomen maatregelen, en die monitoring- en evaluatieprocessen inclusief te maken voor kinderen en jongeren.

Referenties

EU interinstitutioneel

- Verdrag betreffende de Europese Unie
- Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
- Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (2012/C 326/02)

Europese instellingen

- Resolutie van de Raad en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de resultaten van de 9e cyclus van de EU-jongerendialoog (2023/C 185/04)
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "EU-strategie voor de rechten van het kind", COM(2021) 142 final
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Een digitaal decennium voor kinderen en jongeren: de nieuwe Europese strategie voor een beter internet voor kinderen (BIK+)
- Besluit (EU) 2021/2316 van het Europees Parlement en de Raad van 22 december 2021 over een Europees Jaar van de Jeugd (2022)

- Verordening (EU) 2021/888 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2021 tot vaststelling van het programma “Europees Solidariteitskorps” en tot intrekking van Verordeningen (EU) 2018/1475 en (EU) nr. 375/2014
- Verordening (EU) 2021/817 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2021 tot vaststelling van “Erasmus+”: het programma van de Unie voor onderwijs, opleiding, jeugd en sport, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1288/2013
- Verordening (EU) 2021/692 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van het programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden” en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1381/2013 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EU) nr. 390/2014 van de Raad
- Resolutie van de Raad van de Europese Unie en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over een kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken: De EU-strategie voor jongeren 2019-2027 (2018/C 456/01)
- Conclusies van de Raad van 19 november 2010 over de Europese en internationale beleidsagenda’s betreffende kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen (2010/C 326/01)

Raad van Europa

- Onderwijsstrategie 2024-2030 van de Raad van Europa
- Strategie van de Raad van Europa voor de rechten van het kind (2022-2027)
- Strategie van de Raad van Europa voor de jeugdsector 2030

Verenigde Naties

- Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind en de facultatieve protocollen en de algemene commentaren daarbij
- Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN (Onze wereld transformeren: Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling)

Definities van de belangrijkste begrippen in deze conclusies:

Kinderen

“Ieder mens jonger dan achttien jaar, tenzij volgens het op het kind van toepassing zijnde recht de meerderjarigheid eerder wordt bereikt” (overeenkomstig artikel 1 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind)

Jeugd

Jongeren van 13 tot 30 jaar (zoals gedefinieerd in artikel 2 van Verordening (EU) 2021/817 tot vaststelling van het Erasmus+-programma)

Aanvullende referenties, documenten, verslagen, gegevens:

Europese Unie

- EU-platform voor kinderparticipatie 2023
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over het Europees Jaar van de Jeugd 2022, COM(2024) 1
- Aanbeveling van de Commissie over het bevorderen van betrokkenheid en effectieve participatie van burgers en maatschappelijke organisaties bij processen voor de vorming van overheidsbeleid, C(2023) 8627 final, 12.12.2023
- Aanbeveling (EU) 2023/2829 van de Commissie van 12 december 2023 over inclusieve en veerkrachtige verkiezingsprocessen in de Unie en het versterken van het Europese karakter en het efficiënte verloop van de verkiezingen voor het Europees Parlement
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het bevorderen van de mainstreaming van jeugdbelangen in de beleidsbesluitvormingsprocessen van de Europese Unie (C/2023/1342)

- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's betreffende een alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid (COM(2023) 298 final)
- Besluit (EU) 2021/2316 van het Europees Parlement en de Raad van 22 december 2021 over een Europees Jaar van de Jeugd (2022)
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het behoud van bestaande en het creëren van nieuwe publieke ruimtes voor jongeren die hun zinvolle participatie in de maatschappij mogelijk maken (2021/C 501 I/04)
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het versterken van meerlagig bestuur bij het bevorderen van de participatie van jongeren aan besluitvormingsprocessen (2021/C 241/03)
- Aanbeveling (EU) 2021/1004 van de Raad van 14 juni 2021 tot instelling van een Europese kindergarantie
- Aanbeveling van de Raad van 30 oktober 2020 inzake “Een brug naar banen – Versterking van de jongerengarantie” en tot vervanging van de Aanbeveling van de Raad van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie (2020/ C 372/01)
- Europese pijler van sociale rechten

- Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 20 mei 2014 over het overzicht van het proces van gestructureerde dialoog over onder meer de sociale insluiting van jongeren (2014/C 183/01)
- Initiatief van de Europese Commissie voor geïntegreerde systemen voor kinderbescherming
- Gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium (2023/C 23/01)

Raad van Europa

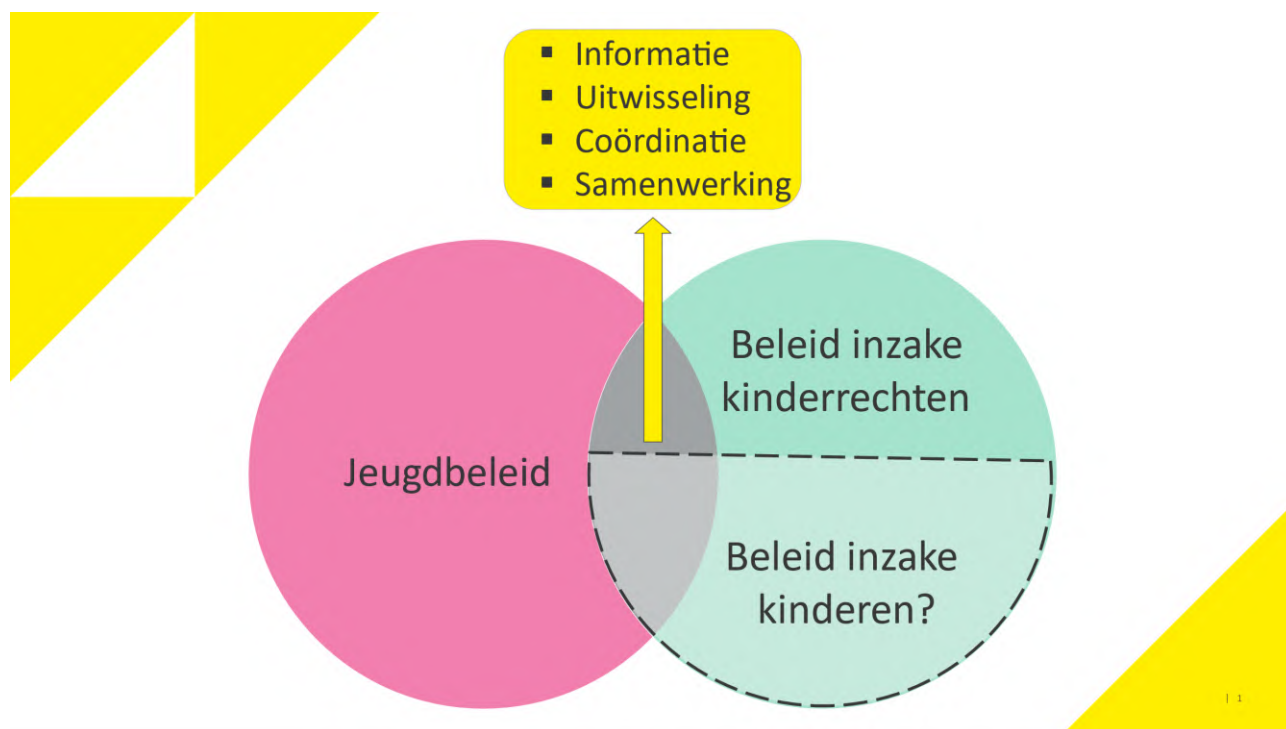
- Aanbeveling CM/Rec (2023)9 van de Raad van Europa over de actieve politieke participatie van jongeren die tot nationale minderheden behoren
- Aanbeveling CM/Rec (2016)7 van de Raad van Europa over de toegang van jongeren tot rechten
- Aanbeveling CM/Rec (2012)2 van de Raad van Europa over de participatie van kinderen en jongeren jonger dan 18 jaar

Verenigde Naties

- Algemene commentaren, Comité voor de Rechten van het Kind
- Jongerenverklaring voor het VN-initiatief Human Rights 75
- Richtsnoeren van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties inzake het mainstreamen van kinderrechten
- Beleidsnota 3 van de secretaris-generaal: zinvolle betrokkenheid van jongeren bij beleidsvorming en besluitvormingsprocessen
- Resolutie 51/17 inzake Jeugd en mensenrechten, aangenomen door de Mensenrechtenraad op 6 oktober 2022
- Verslag van de VN-secretaris-generaal: “Onze gemeenschappelijke agenda”
- Resolutie 2250 (2015) van de VN-Veiligheidsraad over jongeren, vrede en veiligheid
- VN-jongerenstrategie
- Resoluties van de VN-Veiligheidsraad over kinderen in gewapende conflicten, namelijk:
1261 (1999); 1314 (2000); 1379 (2001); 1460 (2003); 1539 (2004); 1612 (2005);
1882 (2009); 1998 (2011); 2068 (2012); 2143 (2014); 2225 (2015); 2427 (2018); 2601 (2021)

Verslag over de resultaten van het Europees expertenseminarie over de evaluatie en actualisering van de Europese en internationale beleidsagenda's betreffende kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen, gehouden in Leuven van 21-23 januari 2024, onder het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in Leuven (door dr. Dan Moxon, rapporteur-generaal)

Model van beleidscoherentie tussen kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen

Aanbevelingen voor actie

- Een permanent mechanisme op EU-niveau opzetten om de coördinatie, samenwerking, informatiedeling en -uitwisseling tussen de domeinen jeugdbeleid en kinderrechten te vergemakkelijken, binnen de lidstaten en op EU-niveau. Een dergelijk mechanisme moet streven naar een betere beleidscoherentie tussen beide domeinen en naar meer samenhang op de belangrijkste thematische gebieden waarop synergieën bestaan.

- Een gecoördineerde aanpak tussen de EU-jongerencoördinator en de coördinator voor de rechten van het kind voortzetten om ervoor te zorgen dat de kinderrechten en het perspectief van kinderen en jongeren in alle relevante beleidsterreinen op EU-niveau worden geïntegreerd. In het kader hiervan moeten de twee coördinatoren routinematig de bezorgdheden die kinderen en jongeren gemeen hebben – en die aan de orde worden gesteld in het kader van de EU-jongerendialoog, het EU-platform voor kinderp participatie en andere participatiemechanismen – monitoren en in kaart brengen. Vervolgens moeten gezamenlijke maatregelen worden genomen om sectoroverschrijdende beleidsreacties hierop te stimuleren.
- Nagaan hoe aan de rechten en de stem van kinderen meer aandacht kan worden besteed door het volledige potentieel van het kader voor betere regelgeving te benutten, en met name nagaan of er, als aanvulling op de nieuwe EU-jongerentoets dan wel middels een geïntegreerd mechanisme, een “kinder- en jongerentoets” kan worden ontwikkeld.
- De tweejaarlijkse update van het document “De Europese en internationale beleidsagenda’s betreffende kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen” voortzetten en hierop voortbouwen door de coherentie van het beleid inzake kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen op nationaal niveau in kaart te brengen.

- Systematisch onderzoek doen naar concrete mogelijkheden voor beleidscoherentie op de belangrijkste gebieden van synergie. Deze analyse moet voorbeelden van beste praktijken, repliceerbare instrumenten en mogelijkheden voor gemeenschappelijke uitvoerings- en/of monitoringinitiatieven tussen de twee genoemde gebieden in kaart brengen.
- Beter gebruik maken van bestaande platforms voor informatie-uitwisseling, zoals de EU-jongerenwiki (Youth Wiki), om informatie over bestaande samenwerkings- of coördinatieactiviteiten op nationaal niveau in kaart te brengen en uit te wisselen over de hele lijn van het beleid inzake kinderen, jeugdzaken en de rechten van kinderen binnen de lidstaten.

Deze aanbevelingen vormen een uitgangspunt voor het tot stand brengen van meer samenhang; ze hebben de discussie tijdens het expertenseminarie aangezwengeld. Er zullen waarschijnlijk verdere concrete maatregelen nodig zijn. Deze zullen in kaart worden gebracht naarmate de coherentieagenda vordert. In de eerste plaats zullen alle actoren, waaronder de Europese instellingen, de lidstaten en het maatschappelijk middenveld, in samenwerking met kinderen en jongeren, politieke wil en betrokkenheid moeten tonen om met deze agenda vooruitgang te boeken.